

heeft gekost om het Gereformeerde kerkbegrip en de Gereformeerde kerkregering te handhaven, en hoe de eerste emigranten naar Noord-Amerika het vaderland verlieten met de gedachte, dat Nederland, ja gansch Europa, onherstelbaar verloren was; en, gedachtig aan de eerste Christenen, die bij de naderende verwoesting van Jeruzalem deze stad verlieten en naar Pella vluchtten, zoo ontvluchtten ook van onze broeders het naderend oordeel Gods over Nederland, en stichtten in het verre Westen wederom een stad Pella, alwaar zij de toekomst van Christus, om de wereld te oordeelen en zijn volk te verlossen, verwachtten, en tegelijkertijd hun aardich bestaan trachten te verbeteren.

Buiten onze kerken treft men deze geestesrichting onder de geloovigen veel aan, en ook in onze kerken kan men haar bestaan niet loochenen. Want men meent met dit geloof in alle kerkvormen en formaties te kunnen blijven, zelfs in de Gereformeerde kerken, zoo men allians daar het vult niet al te dicht bij de schenen legt.

In de moderne staatskerken beschouwen deze geloovigen de kerk, of het kerkgenootschap, de verzameling van Jan-alle-man, als de menschelijke inrichting, die in vele opzichten het rijk Gods meer belemmert dan bevordert; het logge lichaam, waarin geen beweging van goede is te krijgen, maar dat toch in stand gehouden moet worden, omdat het kwad kan tegenhouden en goed kan afstuiten, zoo de in dit logge lichaam aanwezige gemeente haar roeping betracht en haar Hoofd getrouw is.

De kerk is voor hen het „Algemeen Genootschap“ uit de berijmden Geloofsartikelen.

De „gemeente“ daarentegen is de bruid Christi; de ware geloovigen, die in levensgemeenschap met den Heiland leven, uit God geboren en misdaden kinderen Gods zijn. Deze bruid Christi leeft verborgen in het genootschap, is er zout en zuurdeeg van, en wijl kerk en natie één te, zout en zuurdeeg voor de geheele menscheit. Scheiding van het genootschap is het schieden van 't zuurdeeg en het meel, het uitroepen van het onkruid ten koste van de tarwe, het ongelovig ingrijpen in de werken Gods, het vooruitloopen op wat God te Zijnen tijd zal doen komen, de eigenlijke sonde, door onze ouders, in het Paradijs bedreven.

Ik zou geen enkel leerstuk weten te noemen, dat door deze Christenen beleiden wordt, gelijk het beleiden werd door de Gereformeerde vaders, en in onze Formulieren van eenheid of de publieke Belijdenisschriften en Liturgische schriften der Gereformeerde kerk is omschreven. En wijzegeer, en mystisch, en voor het praktische leven zijn ze van een anderen geest, dan de Gereformeerden uit de 16e en 17e eeuw.

Haalden we toch maar een goede vaderlandsche kerkgeschiedenis, van Gereformerd standpunt.

Niet, men versta ons wel, om de Gereformeerde kerken om haar verleden te prijzen, maar juist omgekeerd, om ia het licht te stellen, hoe onze Gereformeerde kerken, na haar met Staatshulp verworven, en daarom altoos bedenkelijke overwinning te Dordt, haar poorte voor Jan en alle man hebben opeengezet, en daardoor haar karakter geschoonden, alle geleidelijke ontwikkeling afgesneden, en deze rusteloze verwarring der geesten mede veroorzaakt hebben.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerktied van 4 Juni.

Vergadering der Classis Leiden, gehouden te Leiden den 13 en 14 Mei 1897.

Ds. T. H. Woudstra neemt volgens beaarte plaats als praeses.

Ingevolge een besluit der vorige vergadering wordt nu door een commissie ter behartiging van de belangen der Zending het volgende voorstel gedaan en na breede bespreking aangenomen:

1. De Classis Leiden besluit om een kas op te richten, ten einde een jongen man, die hoop geeft van gaven voor den dienst des Woords onder Heidenen en Mohammedanen door God voorzien te zijn (zie Acta Generale Synode Middelburg Art. 116b) geheel of gedeeltelijk de middelen te verschaffen, om zich aan geschikte inrichtingen daartoe te bekwamen.

2. De middelen tot bereiking van dit doel worden gevonden uit minstens twee collecten in het jaar, vrijwillige bijdragen, enz.

3. De Classis benoeme een commissie van drie leden, die a. het beheer der kas op zich neemt; b. den jongen man voorloopig onderzoekt; c. den door de Classis aangewezen onder haar bijzander toezicht laat studeren en d. verder in overleg met de Classis alles regelt, wat tot deze zaak is dienende.

4. Bij overname van dit voorstel door de Classis worde het ter kennis gebracht van de Provinciale Synode, ten einde haar advies over het voorstel te vernemen.

Na verrekking der kosten, aanwijzing van de roepende kerk, Katwijk a/Zee, en het zingen van Ps. 84: 6, sluit de praeses de vergadering met dankzegging.

PINKSTERFEEST.

Collecte voor de Zending onder Heidenen en Mohammedanen.

De dag van het Pinksterfeest van het Nieuw Verbond genaakt weer.

Izarais Pinksterfeest is vervuld: het schaduwbeeld is geweken; de Heilige Geest is nedergekomen; de muur des afscheidels is verbroken: de Heere heeft zijn Woord bevestigd: „En het zal zijn in de laatste dagen, (zegt God), Ik zal uitrusten van mijnen Geest op alle vleesch.“

Sinds het eerste Pinksterfeest van het Nieuw Verbond komt de Geest van den Vader door den Zoon over alle vleesch, tot aan de einden der aarde, over Jood, Heiden en Mohammedaan.

Daarom is de dag van ons Pinksterfeest de groote en schoone Zendingdag geworden, de dag, waarop de gemeente des Heeren het reukwerk harer dankzegging en geboden voor het werk der Zending doet opgaan voor God, en waarop zij voor dat werk ook hare stoffelijke offers gewilliglijk opbrengt, tot den bouw van het geestelijke huis Gods uit alle natie, en geslachten, en volken, en talen.

Wij verheugen ons, dat de Kerk des Heeren het Pinksterfeest langs hoe meer in dit licht leert beschouwen, en niet achterlijft, het met daden te toonen.

Vloeien in den laatste tijd in het algemeen de giften voor onze Zending overvloediger toe, in de Pinkster-collecten gewis niet het minst.

Dit geeft ons vrijmoedigheid en hoop om, gelijk vorige jaren, de Pinkster-collecte aan te bevelen bij onze kerken en ambtsdragers, zowal als bij de verenigingen, die de kerken in het werk der Zending dienen.

De Heere heeft aan onze kerken een groot arbeidsveld toebetroefd; op Midden-Java en Soemba, waar de miljoenen Heidenen en Mohammedanen in hunne ziels- en lichaamsnoodden wachten op de beaarding des Woords en het werk der Christelijke barmhertigheid.

Ook aan de gemeenten te Batavia en Soera-baja zijn wij steun en hulp schuldig.

Is het arbeidsveld groot, dit schrikke ons niet af. Ook met betrekkelijk kleine kracht, kan er bij een goede organisatie en verdediging van dit groote arbeidsveld, onder den zegen des Heeren, veel gedaan worden.

Het komt hier alles aan op dien zegen, en op het wijs en moedig beleid van de Deputaten voor

de Zending, en niet minder op de eenheid en samenwerking, op den ijver en overgave van de Dienaren des Woords, die daar ginds op dien akker arbeiden.

Laat ons dan, en hier en daar, met Nehemia tegen vriend en vijand zeggen: „Wij doen een groot werk.“ opdat onze handen niet slap worden, maar opdat wij als die man Gods, moedig voortgaan met het bouwen aan het geestelijke Jeruzalem onder Heidenen en Mohammedanen.

Dat hietoe dagelijks de dankzeggingen en gebeden der gemeenten opgaan tot God, en niet het minst op het aanstaande Pinksterfeest, opdat onze geboden en gaven bij den Heere gedacht worden tot verbeerlijking van zijnen grooten Naam, tot uitbreiding van zijn Koninkrijk en tot welvaart van allen, die hier en in onze Indische Zion liefhebben.

J. H. DONNER.

ARCHIEF DER GEREFORMEERDE KERKEN.

De kerkeraad van Amsterdam B, door de Synode van Middelburg belast met de bewaaring van het Archief der Gereformeerde kerken en het toegankelijk stellen van dit Archief, voor allen, die daarvan wenschen gebruik te maken, onder de voorwaarden, welke bij het gebruik maken van boeken uit bibliotheken en van Archiefstukken thans algemeen geleende zijn, heeft in zijne vergadering van 13 Mei l. ondergeteekende tot Archivaris benoemd en de volgende bepalingen gemaakt:

1. Stukken uit het Archief der Gereformeerde kerken mogen niet aan andere personen ter leen gegeven worden, dan die van den Archivaris vooraf verlof ontvingen.

2. De Archivaris of zijn plaatsvervanger hebben recht stukken te weigeren; beroep op den kerkeraad blijft daarbij open.

3. De stukken uit het Archief moeten binnen vier weken na de afgifte weer ongeschonden terugbezorgd zijn bij den Archivaris.

4. Voor geleende stukken is de persoon, die ze ter leen ontving, aansprakelijk.

Nog kan ik mededeelen, dat de Archiefstukken van de laatste gehouden Generale Synode van Middelburg mij door Dr. W. J. de Haas werden toegezonden.

H. W. VAN LOON.

Jacob van Lennepkade 27, Amsterdam.

Buitenland.

Frankrijk. Eene rede, die ergernis verwekt.

Pater Olivier van de orde der Dominicanen heeft het gewaagd, om bij de plechtige uitvoer van slachtoffers bij de ramp in de rue Jean Goujon eene rede uit te spreken, waarbij hij verband zocht tusschen den slag die Frankrijk trof en de zonde der Franse natie. Gelijk bekend is uit de bladen, verdrog zich eene menigte van 15 à 1800 aristocratische dames en heeren in een bazaar, die georganiseerd was door verschillende verenigingen voor weldadigheid, toen er brand ontstond, waardoor 115 personen werden gedood, terwijl een 200-tal werd verwond, waarvan velen zonder hoop op herstel. Nu werd in de hoofdkerk van Parijs, de beroemde Notre Dame, eene mis gelezen voor de overledenen. Pater Olivier beklom daarbij den kansel en stelde de vraag: Waarom die ramp gebeurd was, en waarom die rouw over het land werd gebracht? Zijn wij in de hand van een blinde macht die slaat, zonder zich van zijn slagen bewust te zijn? Hierop liet de spreker volgen: „Neen zeker niet, God heeft den hoogmoed deser eeuw eene vreeslijke les willen geven en ons vaderland kastijden.“ Om deze uitsluiting met redenen te omkleeden sprak de Dominicaner: „Helas, zelfs in deze dagen heeft Frankrijk deze kastijding verdiend door opnieuw aan zijne traditie ontrouw te worden. In plaats van te strijden aan de spits der Christelijke beschaving, volgt het gewillig als slaaf doctrines, even vreemd aan zijn talent als aan zijn Christelijken geest. Het heeft zich geschilderd naar zeden, waarin niets van zijn fiere edelmoedige natuur te herkennen is, en zijn naam is synoniem geworden aan dwaasheid en ondankbaarheid jegens God.“

Zou hierin eene zinspeling liggen op de wijs, waarop in deze dagen velen leifadigheid willen oefenen? Zou de spreker hebben willen veroordeelen het houden van bazaars, waardoor aan winkeliers concurrentie wordt aangeaan en die van de dames der hoogste standen geleidelijk geest, om niet een schitterend costuum te pronken? Waarom kan men niet op eenvoudige wijze zijn gaven voor de armen offeren? Waarom moet men, om wat geld bijeen te brengen, de toelucht nemen tot bazaars, loterijen, concerten en comediën, voor een weldadig doel? Is dit niet een zich schikken naar zeden, waarin niets van de edelmoedige, fiere natuur van den Franschman is te herkennen?

Wij kunnen ons voorstellen, dat de woorden van den Dominicaner-pater ergernis hebben gegeven. Ook de *Figaro*, het blad van de Parijse aristocratie, waarin anders een welwillende toon tegenover de Roomsche kerk wordt aangelagen, gaf over het optreden van den heer Olivier zijne afkeuring te kennen. Het blad verkert ook, dat de Roomsche geestelijkheid eenstemmig was in haar misprijzen. Zij vond de politieke toesprekingen stultend en misplaatst in den omgving en voor een auditorium zooals dat Zaterdag l. in de Nôtre Dame vereenigd was. Indien dit aldus is, dan moet het treurig genoemd worden. Niemand toch zal durven beweren, dat de ramp van Parijs overkwam gelijk de ongelukken over Job gebracht werden. De zonden van Parijs, de zonden van de groote wereld van Frankrijk's hoofdstad, roepen tot God.

Mocht men in Nederland de sprake, die uit Frankrijk tot ons kwam, verstaan!

Engeland. De gouden roos voor koningin Victoria?

In Engeland wordt het gerucht verbreid, dat de paus dit jaar de gouden roos aan koningin Victoria van Engeland zou schenken. Gelijk bekend is, wordt deze, van goud vervaardigde en door den paus gewijde, roos door dezen geschenken aan vorstelijke personen, die hij be denken wil voor bescherming en bevordering der Roomsche kerk, of van welke hij hooft, dat zij de belangen van zijne kerk willen bevorderlijk zijn.

Op grond van dit gerucht heeft de *Church Association* door haar president aan lord Salisbury, den eersten minister van Engeland, een schrijven gericht met verzoek, dese smaad van de koningin af te weren.

In dit schrijven wordt het volgende gemeld: „Wij leeren uit de geschiedenis, dat op dit geschenk aan den koning van Napels binnen een tijdverloop van twaalf maanden het verlies van zijne kroon gevolgd is. De keizer van Oostenrijk ontving de roos en verloor in het volgende

jaar zijne Venetijsche bezittingen. Isabella van Spanje ontving de roos en moest een jaar daarna uit haar land vlieden. Keizerin Eugenie ontving de gelijke ginst, en het keizerlijk viel in Frankrijk. De gemalin van keizer Maximiliaan ontving die eveneens en de keizer werd in Mexico doodgeschoten. De Hertogin van Novonka ontving ze en werd met don Pedro verjaagd, toen hij den troon van Brasilië verloor. De zegen van den paus schijnt een zeker voorlooper van onheil te zijn. De Spaansche armada werd door hem gezegend, en koningin Elisabeth werd vreeslijk verkooft. Hetzelfde wedervoor den koning van Sardinië, die daarop tot koning van Italië verheven werd. De vinger der goddelijke voortzienheid schijnt duidelijk de profetische voorzegging vervuld te hebben. Als een loyale onderdaan van hare Majesteit waag ik het u, als den eersten raadman der kroon, te besweren, dat u van onze Engelsche monarchie de ontteering verre zult houden, om ontvanger van een zoo gevaarvol compliment te worden.“

Wij vinden dit schrijven van de Church Association onwaardig. Eene onderscheiding te ontvragen van een man als de tegenwoordige paus, een grjsaard, die tot hietoe een leders achtig afzwoeg, kan nooit een smaad zijn. Het heeft er veel van, alsof de Church Association beweert, dat de gouden roos der pausen steeds onheil hebben aangebracht, althans komt het ons voor, dat het schrijven aan Engeland's minister zeer geschikt is, om bijgehoofd te kweeken. Waarom er niet ruitelijk voor uitgekomen, dat de gouden roos, door den paus aan koningin Victoria geschonken, zot te keunen geven, dat men in het Vaticaan verwacht of weet, dat de koningin genegen is, om de Romaniseerende beweging in de Engelsche Staatskerk te begunstigen? Dit zou waardiger geweest zijn. Laat men eene beweging op touw zetten, om handelend op te treden tegen de vele pogingen, die in het werk gesteld worden, om in Engeland het werk der reformatie te niet te doen. Men bestrijdt Rome niet met vrucht door het kweeken van een bijgevolgige vrees voor een geschenk van den paus, maar alleen door tegenover hare dwaal-leer de leer van Gods Woord te plaatsen.

WINKEL.

Door Kinderen.

Pinkstoren.

Na het Paasfeest en de herdenking van des Heeren Hemelvaart volgt ons Pinksterfeest.

Dit kan niet anders. Als de vrucht bij den boom, zoo behoort wat het Pinksterfeest predikt, te volgen op hetgeen de andere feesten ons te zeggen hebben.

Wat het feest van den vijfjigsten dag ons dan te leeren heeft? In enkele woorden is het nu een halve eeuw geleden gezegd, door een die het wist, al weten wij zijn naam niet. En iets daarvan volgt hier:

Nu wierd des Satans hoer geslaakt,
De Heiland, thans verzeen, waakt,
Nu komt de Geest des Heeren
Ter neêr gedaald in ons gemeed,
En Hij, Hij maakt het rein en goed,
En zal ons halt regereen;
Tewijl Hij d'invloed van het kwaad
In alle pogen tegenstaat,
En 't kwaad doen zal verhindren:
Want schoon 't begeeren noot verdwijnt,
De Geest, wiens kracht in ons verschijnt,
Getuigt: Wij zijn Gods kinderen.

O Heilige Geest! doorblaak, doorlicht
Ons hart, opdat zijn duister zwicht.
Och! maak het U ten tempel,
Dan zet de Satan, als hij komt,
Voor 't heilige Gods van schrik verstomt,
Zijn voet niet op den drempel.
Al gaat hij als een leeuw rondom,
Hij treedt niet in uw heiligdom.
Want Gij, o God! zijt heilig.
Bespreng Gij ons slechts met Christus' bloed,
En 't met den Geest vervuld gemoed
Is in uw hoede veilig.

VAN ONZE NAMEN.

IV. (Slot).

Al de vreemdelingen die hier kwamen brachten natuurlijk hun namen mee. Als ge te Amsterdam een wandeling doet, en vooral in de meer aanzienlijke wijken de namen aan de huizen leest, zit ge daaronder vele Franse aantreflen. 't Bewijst hoe velen, meest na de herroeping van het Edict van Nantes, hier een schuilplaats vonden tegen de vervolging om de zaak des Heeren. Zulke Franse namen zijn *Legrand, Dubois, de la Porte* enz. Voor wie de beteekenis verstaat, blijkt hieruit meteen, dat het overal op dezelfde wijs met het krijgen van namen is toegegaan.

Ook vinden we tal van Duitse namen onder ons volk, b. v. Schröder of Schroeder (wat enerlei is), Schulz, Neumann, enz. Engelse namen komen ook voor als *Waller, King* e. a., maar niet vele. Over de namen der Joden waar veel te vertellen. De zoogenaamde Portugesche Joden dragen meestal namen uit het Zuid-Afkomstig; *Spinoza, da Costa, Capadose, de Pinto* enz. De Hoogduitse Joden hebben vaak Duitse namen of wel zulke, die soms vreemd klinken. Dit schijnt daaruit voort te komen, dat zij vroeger naar de oude wijs, eigenlijk slechts voor- en stamnamen hadden. Later echter, toen deze dingen alle vast geregeld werden, kreeg of nam elk een naam, en zoo treffen we dan allerlei namen, die aan zaken uit het dagelijksch leven, aan handel enz. doen denken.

Nu echter gebeurde het ten eerste, dat sommige vreemde geslachten hun naam vertaalden. Het geslacht *Le Comte* b. v. heet nu *De Graaf*. Anderen weer verholandschten de uitslandsche spelling, en zoo werd *Neuhaus* tot *Nieuwhuis*. Eindelijk ligt het in den aard van ons volk om sordig met namen om te springen en die uit te spreken en te schrijven zoo, dat het althans enigzins lijkt, maar dikwijls lang niet juist. Iemand, die *Fanchon* heette, kon makkelij tot *Van Son* gemaakt worden, en *Murdston* tot *Marsten*. Zoo is 't vaak gegaan. Iemand, bij bekend, werd door velen *De Spreuw* geleeten. Toch heeft hij eigenlijk *Desprez*, wat ongeveer gelijk staat met ons *Van der Heyde* of *zoets*. Zelfs menige Nederlandsche naam wordt verbaaterd in 't spreken, waarvan schryvers deens zelf veel ervaringen heeft. Van der Sluys wordt vaak *Verstluyts*, *Bogaard* tot *Bogert* enz. Dit is echter overal zoo. Als een Nederlander, die *Kuiper* heet, naar Amerika gaat, kan men hem vaak na een jaar of tien daar terugvinden als *Mr. Cooper* (spr. uit *Kooper*); *Juffrouw Veldhuys* heet al gauw *Miss Felthouse*, en zoo meer.

Als nu de lezer van wien we in 't begin spraken

en ook de anderen al wat we zeiden eens op hun namen toepassen, zal wel niet lijf allen maar toch bij velen de oorsprong wel wat duidelijker zijn geworden.

Nemen we b. v. zoo maar eens voor de hand de namen der dichters en schryvers: *Cats, Hooft, Da Costa, Beets, Hasebroek* en *Van Lennep*. Dan vinden we daaronder vier plaatsnamen, een ambtsnaam en een die te verklaren is uit het wapenschild (Da *Costa* voerde in zijn wapen ribben, en *costa* = rib).

We zullen 't hierbij nu laten. Ik zou trouwens niet aan durven nemen, ieder die mij mijn naam zendt, te vertellen waar die van afkomstig is. Maar onnuttig is het naspreken van die dingen niet en zelfs van vreemd schijnende namen als *Van 't Zelfde*, *Op 't Einde*, *Zeldenrust*, enz. is de oorsprong wel te verklaren als men let op wat hierboven is gezegd.

Doch bovenal vrienden moet gij indachtig zijn, dat die naam, welken op aarde draagt, al is hij roemrijk of maar gewoon, straks vergaakt.

Daarom bedenkt ten eerste dat er maar één Naam gegeven is — gij weet nu wat 'naam' in de Schrift beteekent — door welken wij moeten zalig worden.

En ten tweede laat ons acht nemen daarop, dat de Heere God ons een *nieuwen* naam wil geven die blijft. Daarom vindt gij geschreven in *Openb. 2: 17*: Die overwint, ik zal hem geven te eten van het *Manna* dat verborgen is, en ik zal hem geven enen witten keursteen, en op den keursteen enen nuiwen naam geschreven, welken niemand kent, dan die hem ontvangt.

CORRESPONDENTIE.

T. J. de B. te S. In het Nr. van 25 April ziet u, hoe we juist daigene wat u bedoelt, niet gaven, wijl het voor jonge lezers te ingewikkeld, en ook zoo goed als onnut is. Wat later de heer S. gaf, had de deugd kort en duidelijk te zijn. We gelooven dus, schoom de toezending waardeerd, dat het beter is een berekening niet te plaatsen, die, vreeszen we, weinig cijferiaars zou hebben.

HOOGGERECHT.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROPEN: Kamerik, Joh. S. Langen, te Oldebroek op de Veluwe. Overzichte (cl. Rotterdam) en Hoemse (cl. Ommen), S. J. Vogel, cand. te Kampen. — Studium (Gr.) Zalk en Veccaten, R. F. Haan, cand. te Scheemda. — Winstum, P. D. de Groot, te Meppel. — Staphorst, J. Meijer Jr, te Langedag (gem. Heino).

AAANGENOMEN: Tiel, R. P. Haan, candidaat te Scheemda.

Advertentien.

Het heeft den vrijmachtigen God behaagd van mijne zijde weg te nemen, mijnen dierbaren en onvergetelijken Echtgenoot, den Heer **RUDOLFUS W. DE HAAN**, in leven Colporteur der Inwendige Zending in Friesland, in den krachvollen leeftijd van ruim 37 jaar.

De zekerheid dat hij is ingegaan in de rust die er overblijft voor het volk van God, lenigt mijne diepe smart.

Wed. R. DE HAAN, geb. Dalm.

Jubbega (Friesland), 26 Mei 1897.

Weder trof onze Gemeente een gevoelige slag. Thans door het overlijden van onzen algemeen beminden broeder, diaken **A. J. DE LEEUW**, Ook hij ging, naar wij vastelijk vertrouwen mogen, de ruste in, die er overblijft voor al Gods volk.

Voor hem, na langdurig lijden, een grootte winst dus; maar voor de zijnen en de kerk alhier geen gering verlies.

Geve de Heere ons als geheel de Gemeente te verstaan, wat Hij in zoo plotseling elkander opvolgend vercheiden van drie hoogachtte kerkeraadleden heeft te zeggen!

En zijn Hij, die een Rechter der weduwen is en een Vader der weezen, de echtgenooten van den nu overledene en hare kinderen tot rijke en eenwijge verlosting.

Namen den kerkeraad.

A. MULDER, Praeses,
W. VAN MOURIK, Scriba.
Schoonruwerd, 28 Mei 1897.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissie van de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributie:
Door den heer Ch. Dixon, te Deventer f 96,50;
door den heer H. J. ten Kae te Neebe f 12;
door het Local Comité, te Dordrecht f 188,50;
door Dr. W. den Hengst f 60,50;
Aan Collectas: Van de Gerel. kerk te Amsterdam f 200,50.

Aan Sobekingos:
Door het Local Comité te Dordrecht 4 x f 0,50 = f 2.

Voor het Studiefonds:
Door het Local Comité te Dordrecht door Meij. Meyers f 16,31; f 6,63 en f 6,52; samen f 29,47; door den heer W. Brink te Groningen van N. N. f 4.

S. J. SEEFAT,
Pennyngmeester.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.
DAN 15—17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LUTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PRONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden te DEPOSITO $\frac{1}{2}$ pCt. onder de prongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoou terugbetaald.

BEKANT: Westmaas, Molensgraaf, Brandwijk, Kapelle-Biezelinge, Sijma, Taammanan, Stodun, Zalk en Veccaten, R. P. Haan, cand. te Scheemda. — Warns c. a., H. J. Willering, te Arum. — Epe, G. de Brant, te Oosterbeek (cl. Arnhem). — Strijen, J. C. C. Voigt, te Fijnaart c. a. — Genemuiden (cl. Zwolle), G. Wielinga, te Katwijk a/d Rijn.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROPEN: 's-Heerenhoek (cl. Goes), A. Dekker, cand. te Bievert. — Warnveld (G.) K. Loggers te Westkappelle — Streekkerk, J. de Visser, te Brakel. — Woubrugge K. Eelk, te Werkhoven. — Oostermeer en Eestrum, G. Vellinga, te Kootwijkerbroek. — Wilsun (bij Kampen), Th. Niemiçker te Juttaas. — 's Heer Hendrickskinderen c. a. (cl. Goes) en Schoonoord (cl. Emmen), A. G. H. van Hoogenhuize, cand. te Nijmegen. — Veldhoven ca. W. Mulder Pr, te Oost- en West-Gracht. — Doeven en Gendaren (cl. Heusden), Hellow (cl. Zalt-Bommel), Ankeveen (cl. Amsterdam), Leerbroek c. a. en Odijk (cl. Wijk), W. Hellmann cand. te Utrecht. — Buren (cl. Tiel), D. Jacobsen, te Terhorne (cl. Heerenveen) — Muiden (cl. Amsterdam), H. Doornveld, te Wierden (cl. Amelou). — Rotterdam, G. van der Giesen, te Leusden (cl. Amstfoort). — Geldermalsen (cl. Zalt-Bommel), J. C. Prins, te Almkerk — Hindeloopen, J. P. F. Looff Ax, cand. te Dordrecht. — Te Culemborg, C. J. A. Bosch, te Noord-Schermer. — Moerkappelle, W. J. de Leeuw, cand. te Utrecht. — Geervliet, E. U. Schallenberg, cand. te Utrecht. — Nes c. a., J. Ch. B. Eijkman, cand. — Utwijk c. a., Giesen en Rijswijk, H. K. Woltersberger, cand. te Groningen. — Heemkerk, W. H. Roobol, te Oostvoorne. — Koningsdijk, Nijgen en Wou, H. G. Oldeman, te Ouwkerk (Duivendal). — Metlamer en Nijawier (cl. Leeuwarden) L. Meeth, te Murrha en Loewens. — Hoogwoud, S. Baart de la Falle, cand. te Leeuwarden.

AAANGENOMEN: Nijmegen, W. Haverkamp, te Furterend (cl. Edam). — Augustijnga (cl. Dokkum), J. W. Haancna, cand. te Hantum. — Zetten en Andelst (cl. Nijmegen), door C. J. Leenmans, te Hoogeveen. — Lent bij Nijmegen, H. W. Vethake, te Bemmel.

BEKANT: Wouterwoude, N. Warmolts Nz, te Ternaard. — Hoogblokkland, J. Schokking, te Wetzp. — Longhorou en Scheten (cl. Franeker), W. Magendans, te Oosterzee en Echten (cl. Heerenveen). — Reusee c. a. (cl. Zierikzee), J. ten Bruggencate, te Lobith. — Ravenswaay (gem. Maurik), A. Dekker, cand. te Bergambacht. — Gememuiden, B. J. van Heijningen J. A., te Huizen. — Hollum en Ballum, J. P. Eringa, te Oostwold. — Nieuwvliet (cl. IJzendijke), A. Dekker, cand. te Bievert. — Kais, H. P. Stegenga, cand. te Groningen. — O. en W. Souburg (cl. Middelburg), J. Willemsa, te Kruijningen. — Madsen en Drimmelen, A. M. Bloem, te Dussen. — Heeze c. a., A. Couvé, te Zeist. — Oostervierum, G. Brink Rt., te Oosterlitsen. — Bievelijk (toez. J. de Visser, te Brakel). — Giesen en Bleswijk, H. J. Bispertek, te Westwijk. — Henaard en Zuidrande, A. G. H. van Hoogenhuize, cand. te Nijmegen. — Borselen, G. Talma, te Veen. — Rozenburg, P. J. Cromsigt, te Scherpenisse.

Admissie-Examen.

Het eerstvolgend examen ter toelating tot de lessen aan de **Vrije Universiteit** gegeven, zal **D. V.** worden afgenomen **DIENSDAG 6 JULI**. Hun, die zich daaraan wenschen te onderwerpen, wordt verzocht, zich met opgave van ouderdom, woonplaats en der faculteit, waarin zij wenschen te studeeren, schriftelijk aan te melden bij den ondergeteekende, **voór of op Dinsdag 29 Juni**.

Daarbij worde herinnerd aan het volgende Senaatsbesluit betreffende het Hebreewsch: „Aan hen, die tot de colleges in de Hebreewsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, zal, na gunstigen uitslag van het Admissie-Examen, een afzonderlijk examen worden afgenomen in de eerste beginselen der Hebreewsche taal, waaruit zal moeten blijken, dat de candidaat met behulp van het woordenboek een paar verzen Hebreewsch grammatisch kan ontleden en vertalen. Aan dit examen moeten zich onderwerpen allen, die tot de colleges in de Hebreewsche taal en de Bijbelsche antiquiteiten wenschen te worden toegelaten, dus ook zij, die met gunstigen uitslag het eindexamen aan een Gymnasium of voor de Staatscommissie hebben afgelegd.“

De etc. der lit. fac.,

Dr. J. WOLTJER.

VERSCHENEN:
De Zeeslag bij Kijkduin.
GEDICHT
VAN
J. A. WORMSER.
Prijs f 0.50.

BOEKHANDEL
VOORREKERS
HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.
Pretoria.
J. H. KOK. - Kampen.

Theol. Boekhandel.
Houder van Boekverkoopingen.

Inkoop van goede Bibliotheken zowal als van afzonderlijke belangrijke werken.
Snelle levering van alle verlangde Antiquiteiten, zowal zeer billijken prijs.